

Nr. 12(170)

Bazūne

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2025. gada 1. decembris

ČŪSKAS GADA NOSPIEDUMI

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Ar decembri sākas ziema, bet noslēdzas gads. Kāds tas bijis? To katrs cilvēks izvērtē pats, jo nav vienas vienīgas formulas, pēc kuras noteikt: vai gads bijis veiksmīgs vai nē. Un ne jau gads tiek vērtēts, bet gan mēs paši. Vai esam sasnieguši to, ko iepriekšējā gadā izvirzījām kā mērķi? Vai esam ieguvuši to, pēc kā visvairāk esam alkuši un par ko esam cīnījušies?

Gada izskaņā arī mani ir pārņēmušas pārdomas par pavadīto gadu gan darbā, gan privātajā dzīvē.

Kopumā jāteic, ka 2025. gads man bija spēcīgs, nogurdinošs un ļoti piepildīts. Tas bija gads, kad es kvēloju nedrošībā, tomēr spēju iedegties, lai paveiktu kaut ko pavisam jaunu vai nebijušu. Pirmo reizi savā dzīvē sarakstīju grāmatu, ko publicēja izdevniecība. Sāku apgūt sadarbību ar mākslīgo intelektu, kā rezultātā iznāca MI Gvido sarakstītā grāmata «Mazie stāsti».

Es teiktu, ka šis gads man bija kā uguns un porcelāna sajaukums — karsts, bet trausli skaists.

Es gāju cauri darbam, kas reizēm bija kā purvs, bet arī kā tilts. Cauri cilvēkiem, kas bija kā sveces — citi izdega ātri, bet citi deva gaismu līdz pašam vakaram. Viena no šādām ilgi degošām gaismām ir mana, nu

jau bijusi, kolēģe Herma. Šķirties no viņas kā kolēģes man šogad bija visgrūtāk. Tomēr gaismā, ko viņa man deva, degs vēl ilgi. Nekas nav beidzies, viss turpinās.

Tajā pašā laikā šis gads mani arī pārbaudīja — emocijās, ticībā sev, dažbrīd nogurdināja un lika atcerēties, cik svarīgi ir miers un savējie.

Šis gads ielīda manā dzīvē kā čūska zālē — klusām, nemanāmi, bet ar nodomu. Tas nevaicāja, vai esmu tam gatava. Sākumā es to pat nepamanīju. Tomēr ar laiku es sapratu, ka viss apkārt notiekošais liek man darīt to, ko dara čūska: mainīt savu ādu. Ne tāpēc, ka vajadzēja būt citai, bet tāpēc, ka es biju izaugusi no tā, kas biju līdz šim.

2025. gads vilka mani cauri arī atklāsmēm — dažām maigām kā vējš kokos, citām asām kā zari, kas skrāpē muguru, kamēr čūska lien ārā no vecās čaulas. Es piedzīvoju mirklus, kad vajadzēja nolobīt to, kas mani spieda. Un es ļāvu tam notikt. Lēnām, godīgi, atklāti. Kā cilvēks, kurš vairs nebaidās redzēt pats sevi bez senas ādas aizsardzības. Tas nebija viegli. Tomēr gada otrajā pusē es iemācījos apstāties un saprast, ko savā dzīvē vēlos es pati, nevis citi.

Šis gads man bija tieši tāds: ar zaļu dziedinošu spēku, kas slepus, bet neatlaidīgi audzēja manī jaunu ādu, jaunu spēku, jaunu mieru.

Un tagad, kad šis gads ir gandrīz aizslīdējis kā čūska starp lapām, es saprotu: «Es esmu vairāk, nekā biju. Ne tāpēc, ka citi mani mainīja, bet tāpēc, ka pati atļāvu sev izaugt.» Un tas ir skaistākais, ko čūska var atstāt cilvēkam — ne bailes, bet gudrību.

Mani vienmēr ir apbēdinājušas situācijas, kad mainīgie apstākļi izdara korekcijas plānos. Tomēr es vienmēr esmu ticējusi, ka viss notiek tā, kā tam jānotiek. Tāpēc savas nodaļas jubilejas pārceļšanu uz nākamogadu, es uztveru kā papildus piešķirto laiku svētku bagātināšanai.

2025. gadā es kļuvi stiprā nevis tāpēc, ka piedzīvoju grūtības, bet tāpēc, ka turpināju mīlēt, smieties un iet tālāk, pat tad,

kad sirdī palika vien gruzdošas pagales. Jo? Jo nākamais ir Ugunīgā Zirga gads, kad varēšu uzpūst svaigu elpu un no jauna aizdegt pagales kvēlojošās liesmās.

Un varbūt tieši tāpēc šis gads man atklāja ko tādu, ko bieži piemirstam: neviens gads nav tikai labs vai slikts — tas ir ceļš, kas mūs pārbauda, maina un mīkstina. Tas ir kā čūska, kas klusumā atbrīvojas no vecās ādas, un kā cilvēks, kurš klusumā atrod drosmi turpināt.

Un varbūt visskaistākā atziņa šajā ceļā bija pavisam vienkārša: es vairs nebaidos mainīties, nebaidos kļūt cita, nebaidos būt es pati.

Un kāds gads bija tev? Ja vēlies ar savām atziņām padalīties, tad uzraksti.

NOTIKUMI CITĀS BIBLIOTĒKĀS

60 GADI GRĀMATU GAISMĀ

Larisa Želve

*Latgales Centrālās bibliotēkas filiāles
«Čiekuru bibliotēka» vadītāja*

Tālajā 1889. gada aprīlī Rīgas Neredzīgo institūta direktors Oskars Notnāgels nodibināja Braila grāmatu bibliotēku, organizējot un apmācot Neredzīgo izglītošanas biedrības dāmas literāru darbu pārrakstīšanai Braila rakstā.

Tipogrāfiski Braila rakstā iespiestas grāmatas sāka iznākt tikai 1953. gadā, bet pēc deviņiem gadiem — 1962. gada 1. aprīlī — pārorganizējot pilsētas 19. Neredzīgo raksta bibliotēku, tika atklāta **Latvijas Neredzīgo raksta bibliotēka**. No 1964. līdz 1965. gada Cēsis, Liepājā un Daugavpilī — pilsētās, kur atradās neredzīgo mācību un ražošanas uzņēmumi — tika atvērtas pirmās Latvijas Neredzīgo bibliotēkas filiāles.

Un tā — 2025. gada 15. oktobrī — «Čiekuru bibliotēkas» telpās pulcējās lasītāji,

draugi, kolēģi, sadarbības partneri un atbalstītāji, lai kopā svinētu **bibliotēkas 60 gadu jubileju**.

Līdz 2023. gada 1. jūlijam bibliotēka darbojās kā Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Daugavpils filiāle. Pēc reorganizācijas tā tika integrēta pašvaldības publisko bibliotēku tīklā un turpina savu darbību kā **Latgales Centrālās bibliotēkas filiāle — «Čiekuru bibliotēka»**.

«Čiekuru bibliotēka» ir Daugavpils valsts pilsētas pašvaldības informācijas, kultūras un izglītības iestāde, kas nodrošina iespējas cilvēkiem ar redzes traucējumiem un citām lasīšanas grūtībām pilnvērtīgi izmantot publiskās bibliotēkas pakalpojumus. Šeit pieejama literatūra pielāgotā formātā, notiek priekšā lasīšana, literāri un kultūras pasākumi, kā arī tiek piedāvāts specializēts aprīkojums — teksta palielināšanas iekārtas, dators ar pielāgotu programmatūru un Braila raksta printeris.

Kopš dibināšanas bibliotēka cieši sadarbojas ar Latvijas Neredzīgo biedrības Daugavpils TO, Latvijas Neredzīgo rehabilitācijas centra Daugavpils filiāli un Neredzīgo ciemata iedzīvotāju padomi. Laika gaitā bibliotēkas funkcijas ir mainījušās, bet tās **galvenā misija** — veicināt lasīšanu un nodrošināt iespēju ikvienam piekļūt grāmatām un informācijai — palikusi nemainīga.

60 gadi — daudz vai maz? Cilvēka dzīvītas ir cienījams vecums, bet bibliotēkai — tie ir pieredzes un mīlestības pilni gadi. Svarīgākais nav laiks, bet tas, kā tas piepildīts ar cilvēkiem, notikumiem un atmiņām.

«Čiekuru bibliotēka» vienmēr ir bijusi vieta sirsnīgai saskarsmei, intelektuālai izaugsmei un dvēseles mieram. Sagaidot bibliotēkas 50 gadu jubileju, lasītāja Raisa Lārmane rakstīja:

«Mainās laiki un varas, bet cilvēka interese par grāmatām ir palikusi nemainīga... Mūsu Lārmaņu ģimenei bibliotēka ir vieta, kur var saņemt svaigāko informāciju un apmainīt runājošās grāmatas. Tā ir vieta, kur vari izrunāt notiekošo un tikt uzklauts... Tā labā aura, kas mājo mūsu bibliotēkā, velk lasītāju atkal un atkal.»

Arī šoreiz svinībās piedalījās lasītāji, kuri bibliotēku apmeklēja jau vairāk nekā piecdesmit gadus — Albīna un Verners Pētersoni, Raisa un Juris Lārmaņi un daudzi citi.

Šajos gados bibliotēka bijusi bagāta ar cilvēkiem — sirsnīgiem, atsaucīgiem un pašreizējiem. Pirmā bibliotēkas vadītāja bija **Sona Štola**, bet ilggadējās vadītājas **Ainas Lipiņas** darbs vairākkārt apbalvots ar valsts līmeņa goda rakstiem. Pārmaiņu laikā bibliotēku vadīja **Jana Šlapaka**, kura piedzīvoja gan telpu remontu, gan statusa maiņu. Lasītāju atmiņās siltus vārdus pelnījušas arī bibliotekāres **Tatjana Zvereva** un **Skaidrīte Daukste**, kuras bijušas atsaucīgas, zinošas un sirsnīgas.

Svētku laikā ilggadējā vadītāja Aina Lipiņa dalījās atmiņās par bibliotēkas gaitām un tās

nozīmi apkārtnes iedzīvotāju ikdienā. Lasītāji un bijušie darbinieki ar prieku un pateicību atcerējās arī šodienas «Čiekuru bibliotēkas» aktivitātes — lasītāju klubu, priekšā lasīšanas pasākumus, izstādes un tikšanās ar interesantiem cilvēkiem.

Jubilejas pasākumā piedalījās arī sadarbības partneri — Augšdaugavas novada bibliotēku nodaļas vadītājas vietniece, VSAC «Latgale» filiāļu «Kalupe» un «Kalkūni» pārstāvji, kā arī Višķu pansionāta kolektīvs. Viņi uzsvēra, ka «Čiekuru bibliotēka» ir nozīmīgs atbalsts viņu lasītājiem un iemītniekiem, palīdzot saglabāt interesi par grāmatām, uzturēt saikni ar kultūras dzīvi un stiprināt piederības sajūtu sabiedrībai.

Pēdējos gados bibliotēka aktīvi sadarbojas arī ar Daugavpils pilsētas izglītības iestādēm, kas īsteno speciālās izglītības programmas. Izmantojot bibliotēkas krājumu un pakalpojumus, bērni piedalās tematiskajos pasākumos, attīsta lasītprasmi un iemācās sadarboties, tādējādi sekmējot iekļaušanos sabiedrībā.

Par pasākuma muzikālo noformējumu parūpējās lasītāji un bibliotēkas draugi — skanēja dziesmas Svetlanas Komisarovas, Romualda Gabrena un Svetlanas Trofimovas izpildījumā, dzeja un sirsnīgi veltījumi.

Īpašs pārsteigums bija Daugavpils Tehnoloģiju vidusskolas — liceja skolēnu dāvana: ierakstīti diski ar dziesmām liceja radošo kolektīvu izpildījumā, kas papildinās bibliotēkas krājumu un priecēs lasītājus.

Noslēgumā Daugavpils valstspilsētas pašvaldības iestādes «Latgales Centrālā bibliotēka» administrācija, sveicot «Čiekuru bibliotēkas» kolektīvu jubilejā, uzsvēra darba nozīmīgumu cilvēkiem ar lasīšanas grūtībām un novēlēja:

«Šie 60 gadi ir bijuši bagāti notikumiem, cilvēkiem un idejām. Lai grāmatu gaismā turpina savu ceļu «Čiekuru bibliotēkā» arī nākamajos gadu desmitos!»

Daudz baltu dieniņu, Čiekuri!

DZĪVES SAFARI

Gada noslēgumā palielinātā drukā iznākusi Džona Strelecka grāmata «Dzīves safari». Lūk, ieskats grāmatas pirmajā nodaļā:

«Es paņēmu rokās ādas vākos iesieto piezīmju grāmatiņu, kas visu ceļojuma laiku bija mani uzticīgi pavadījusi. Lappuses vietām bija ieplīsušas un lietūs un saules pabojātas, un tas nebija nekāds brīnums, ņemot vērā visu, ko piedzīvoju, kājām šķērsojot veselu kontinentu.

Kopš šī ceļojuma tik daudz kas bija noticis, bet ikreiz, paņemot rokās piezīmju grāmatiņu, es acumirkli pārcēlos atpakaļ laikā. Un ikreiz manas atmiņas sākās vienādi: ar nokāpšanu uz Āfrikas zemes.

Šķita, ka tas noticis tik sen, un tomēr šī pieredze bija tik spēcīga, ka kļuva par pastāvīgu manas dvēseles daļu. Galu galā es tur gandrīz nomiru. Un galu galā tieši tur es atradu savu dzīvi.

Sākot ceļojumu, nezināju, ko sagaidīt. Ja neskaita grāmatās redzētus attēlus, nezināju gandrīz neko par cilvēkiem, dzīvniekiem un vidi, ar ko man nāksies saskarties. Taču tobrīd tas viss nešķita svarīgi. Es zināju vienu, un ar to pietika. Zināju, ka man jāklūst laimīgam, un nez kādēļ biju iedomājies, ka Āfrika būs tā vieta, kur atradīšu laimi.

Atvēru piezīmju grāmatiņu. Melns uz balta: pirmā diena. Esmu ierakstījis pavisam īsu teikumu: «Šodien mans piedzīvojums

sākas.» Un tā patiešām bija. Āfrikā nonācu ar kuģi pēc gandrīz triju nedēļu ilga brauciena. Atstājot mājas, līdz ņēmu tikai lielu mugursomu ar drēbēm, kempinga aprīkojumu, labus pārgājienu zābakus, cepuri, kura man bija dažus izmērus par lielu un kuras uzdevums bija sargāt mani no saules, un naudu, ko biju sakrājis divu gadu laikā.

Divi gadi — tik ilgs laiks man bija nepieciešams, lai no sapņa iedīgļa nonāktu līdz realitātei. Divi gadi var šķist ilgs laiks, ko gaidīt uz sapņa īstenošanu, taču tas tāds nav, ja salīdzina ar mūžu, ko šim mērķim velta lielākā daļa cilvēku. Šo divu gadu laikā daudzi bija man teikuši, ka arī viņi labprāt dotos uz Āfriku. [..]

Taču drīz vien sapratu, ka šo cilvēku runas par došanos uz Āfriku nav domātas nopietni, citādi viņi jau būtu tur. Viņiem patika runāt par saviem sapņiem, bet tie tā arī palika tikai sapņi. [..] Tomēr tie negaida mūžīgi. Kādā brīdī ir jāpalīdz sapņiem veikt pāreju uz realitāti, citādi tie vienkārši izgaist.

Tā nu es tur stāvēju, divdesmit divus gadus vecs metru astondesmit piecus centimetrus garš puisis. [..] Vērotājam no malas es būtu šķitis rāmi pašpārliecināts, bet ne iedomīgs — nedaudz nedrošs par nākotni un tomēr cerību pilns, ka dodos pareizajā virzienā. [..]

Un te nu es biju — Āfrikā.»

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīze**

Izdota Braila un pielāgotās drukas nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@lnerb.gov.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā *Digitālā bibliotēka*

Tālr. 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.